

LA/Petri Jääskinen/aa

13.6.1984

Till arbetspensionsanstalterna

ÄNDRING AV 12 § LFÖPL

Regeringen har till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till ändring av 2 § lagen om olycksfallsförsäkring samt vissa därtill anslutna lagar.

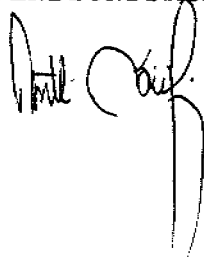
I propositionen föreslås ett förtydligande av stadgandena om tillämpningsområdet för lagen om olycksfallsförsäkring och lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare så, att dubbel försäkring av lantbruksföretagare kunde undvikas.

För ett förenklande av indrivningen av försäkringspremier föreslås, att obetald i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare avsedd premie också kunde indrivnas från LFÖPL-pension samt att pensionsförsäkringspremie på motsvarande sätt kunde indrivnas från ersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen. För detta krävs bl.a. en ändring av 12 § LFÖPL.

Likaså föreslås, att stadgandet i lagen om olycksfallsförsäkring angående avrundning av utgående penningbetalningar till närmaste tio penni inte skulle tillämpas i olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagaren.

Avsikten är att ändringarna skall försättas i kraft så snart de godkänts av riksdagen.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

BILAGA

Regeringens proposition

aaLAPJ4185

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om 2 § olycksfallsförsäkring samt vissa därtill anslutna lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås ett förtydligande av stadgandena om tillämpningsområdet för lagen om olycksfallsförsäkring och lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare så, att dubbel-försäkring för lantbruksföretagare undviks.

För att förenkla indrivningen av försäkringspremier föreslås, att obetald försäkringspremie enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare också kunde indrivnas från pension enligt lagen om pension för lantbruksföreta-

gare samt på motsvarande sätt att pensionsförsäkringspremie kunde indrivnas från ersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen. Likaså föreslås, att stadgandet i lagen om olycksfallsförsäkring angående avrundning av utgående penningbetalningar till närmaste tio penni inte skulle tillämpas i olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare.

Ändringarna är avsedda att bringas i kraft genast efter det de antagits av riksdagen.

MOTIVERINGAR

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

1.1. Förtydligandet av tillämpningsområdet

Begreppet lantbruksföretagare har i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81) definierats på samma sätt som i lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69). Gränsen mot de personer som arbetar i arbetsförhållande inom lantbruket och på vilka lagen om olycksfallsförsäkring (608/48) tillämpas sedan gammalt bestäms enligt samma principer som gränsen för tillämpningsområdena för å ena sidan lagen om pension för lantbruksföretagare samt å andra sidan lagen om pension för arbetstagare (395/61) och lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62).

I praktiken har det likväl förekommit fall, där lantbruksföretagaren formellt varit berättigad till ersättning såväl på grund av lagen om olycksfalls-

försäkring som på grund av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Detta har berott på att stadgandena om arbetsförhållande i lagen om olycksfallsförsäkring till vissa delar skiljer sig från motsvarande stadganden i arbetspensionslagarna. Dessutom har begreppet arbetsförhållande i olycksfallsförsäkringens ersättningspraxis i vissa fall tolkats mera vidlyftigt än vid tillämpningen av arbetspensionslagarna.

Avsikten har dock inte varit att den skadade skulle erhålla dubbel ersättning på grund av samma olycksfall. För att undvika denna dubbelring behövs ett stadgande i lagen om olycksfallsförsäkring, enligt vilket lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare i egenskap av speciallag skulle åsidosätta lagen om olycksfallsförsäkring. Detta vore motiverat även av den orsaken, att den skadade varit tvungen att erlägga försäkringspremie i enlighet med lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare för sitt arbete, eftersom denna premie automatiskt är

bunden vid försäkringspremien i enlighet med lagen om pension för lantbruksföretagare.

Förenämnda prioriteringsstadgande skulle komma till tillämpning i relativt få undantagsfall. Det skulle närmast tillämpas då, när det är fråga om vissa i gårdsbruket verksamma familjemedlemmar, personer som arbetar som delägare i fiskesammanslutning eller sådana medlemmar i renbeteslag som utför mera arbete i renbeteslaget än vad deras renantal förutsätter. Med avseende på ersättningen är det betydelselöst vilken lag som är primär, eftersom stadgandena ger ett likadant olycksfallsförsäkringskydd. Prioriteringsstadgandet föranleder inte heller någon ändring i det i lagen om olycksfallsförsäkring avsedda begreppet arbetsförhållande.

På grundval av det föregående föreslås, att 2 § 2 mom. lagen om olycksfallsförsäkring ändras så, att sagda lag inte skulle gälla arbete, på grund av vilket ersättningen skulle bestämmas enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare, såvida inte annorlunda stadgas i nämnda lag.

8 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare gäller fall där samma arbetsskada kan anses ha inträffat både i sådant företagarbete som avses i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare och i sådant arbete på basen av vilket ersättning bestäms enligt lagen om olycksfallsförsäkring. Dylika situationer kan uppstå närmast då det är fråga om yrkessjukdom.

I praktiken har stadgandets ordalydelse visat sig vara oklart och det har bl.a. tolkats så att lantbruksföretagare inte är berättigad till ersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare om han är berättigad till ersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring. Då lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare stadgades var avsikten dock att med hjälp av ovan sagda stadgande bestämma att den skadade inte skall ha rätt till dubbel ersättning av olycksfallsförsäkringen, utan att skadan ersätts endast en gång även i det fall att lantbruksföretagaren skulle vara berättigad till ersättning på basen av såväl lagen om olycksfallsförsäkring som lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare.

För undvikande av oklara tolkningssituationer och på grund av att 8 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare inte längre behövs efter det att 2 § 2 mom. lagen om olycksfallsförsäkring ändras så som i denna proposition föreslagits, föreslås att 8 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare upphävs. Då den skadade har rätt till ersättning enligt såväl lagen

om olycksfallsförsäkring som lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare tillämpas 43 § lagen om olycksfallsförsäkring i fråga om fördelningen av försäkringsanstaltens ersättningsansvar. Utgångspunkten skall alltså vara att ersättningen erlaggs till den skadade av den försäkringsanstalt till vilken ersättningsansökningen inlämnats, varefter försäkringsanstaltarna sinsemellan kommer överens om sina ansvarsandelar.

I 1 § lagen om yrkessjukdomar (638/67) hänvisas till de lagar, vilkas stadganden tillämpas då ersättning bestäms på grundval av yrkessjukdom. Eftersom hänvisning till lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare saknas i nämnda lag, föreslås en precisering av 1 § lagen om yrkessjukdomar så, att ersättning i enlighet med lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare skulle utgå för yrkessjukdom, då yrkessjukdomen förorsakats i sådan verksamhet som nämnda lag förutsätter.

1.2. Ömsesidig kvittning för försäkringspremier

Om lantbruksföretagaren underlåter att betala i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare avsedd försäkringspremie, får den enligt 18 § 2 mom. i lagen avdras från arbetsskadeersättning som skall beviljas honom. Ett motsvarande stadgande om pensionsförsäkringspremier ingår i 12 § 4 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare (391/76). Från pension kan lantbruksföretagarens försäkringspremie avdras i enlighet med vad genom förordning närmare stadgas. Enligt 13 § 1 mom. förordningen om pension för lantbruksföretagare (548/74) kan man utan pensionstagarens samtycke högst kvitta en tredjedel av beloppet av den utgående pensionen. Motsvarande begränsning tillämpas också inom olycksfallsförsäkringen.

Förenämnda kvittningsrätt har begränsats till fordringar och motfordringar enligt samma lag. Olycksfallsförsäkringspremien kan avdras från olycksfallsförsäkringens ersättningar och pensionsförsäkringspremien å sin sida bara från pensioner. En dylik begränsning leder dock till onödiga komplikationer vid indrivningen av försäkringspremierna. För att underlätta indrivningen har stadgats, att försäkringspremierna enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare indrivs i enlighet med samma stadganden och medelst samma försäkringspre-

mieinbetalningskort som pensionsförsäkringspremierna. Den gemensamma behandlingen av premierna måste likväl avbrytas i det skede då den betalningsskyldige underlåter att betala premien. Härvid kan till exempel olycksfallsförsäkringspremierna indrivnas från olycksfallsersättning, men pensionsförsäkringspremiens andel måste sändas till utmätningsman för tvångsindrivning. Denna åtskillnad vållar praktiska svårigheter för pensionsanstalten och ofta även för indrivningsmyndigheterna, och i allmänhet ligger åtskillnaden inte heller i den försäkrades intresse.

Därför föreslås, att 18 § 2 mom. lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare och 12 § 4 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare ändras så, att försäkringspremie enligt dessa lagar kunde kvittas mot ersättningar som lantbruksföretagarnas pensionsanstalt betalar ut, oberoende av på vilkendera lagen de grundar sig. Den begränsningen, att högst en tredjedel av pensionsprestationen kan kvittas, skulle naturligtvis kvarstå i förordningen.

1.3. Slopande av penniavrundning

Enligt 64 § lagen om olycksfallsförsäkring skall enligt sagda lag utgående penningbetalning vid utbetalningen utjämnas till närmaste med tio delbara markbelopp. I gällande penningar innebär detta utjämnning till närmaste tio penni. Stadgandet hade betydelse på den tiden, då ersättningen betalades ut i pengar direkt till ersättningsmottagaren från försäkringsanstaltens kassa eller genom arbetsgivarens förmedling eller erlades i form av kontouttagningar. Då underlättade avrundningen betalningstrafiken.

Numera utbetalas ersättningarna i nästan alla fall med datorer såsom kontoöverföringar. Eftersom ersättningarna hela tiden ändras till exempel på grund av indexjusteringar, leder avrundningen till ett onödigt och kostnadsökande skede i beräkningen.

Dessutom har en allmän lag om avrundning av pennibelopp givits och den gäller penningbetalningar: lagen om avrundning av betalningars pennibelopp (1024/79). Enligt den skall det belopp som skall erläggas avrundas till närmaste

fem eller tio penni. Denna lag reglerar med tillräcklig noggrannhet de fall, där olycksfallsersättningarna utbetalas kontant eller i form av kontouttagningar. Ifrågavarande lag gäller inte alla kontoöverföringar.

Eftersom olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare är ett nytt system som gäller en begränsad grupp föreslås, att penniavrundningsregeln slopas i detta system. Av denna orsak föreslås, att ett nytt 3 mom. fogas till 22 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare, enligt vilket 64 § lagen om olycksfallsförsäkring inte iakttas vid tillämpningen av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Denna avrundningsregel kan senare avskaffas från hela olycksfallsförsäkringen efter det man utrett ändringens inverkan på olycksfallsförsäkringsanstalternas utbetalningssystem.

2. Propositionens ekonomiska inverkan

De föreslagna stadgandena rationaliserar verkställigheten av olycksfallsförsäkringen och minskar sålunda i någon mån dess förvaltningskostnader.

3. Ikraftträdande

Lagarna är avsedda att bringas i kraft genast efter det de antagits av riksdagen. De stadganden som förtydligar tillämpningsområdet skulle äga tillämpning på de fall där arbetsskadan — olycksfallet eller yrkessjukdomen — äger rum efter det lagen trätt i kraft. Eftersom stadgandena om kvittning har karaktären av procedurstadganden, skulle de tillämpas på kvittningssituationer som uppträder efter lagändringens ikraftträdande. Avrundning i enlighet med 64 § lagen om olycksfallsförsäkring skulle lämnas ogjord i de penningbetalningar som utgår efter lagens ikraftträdande.

Med stöd av ovan anförda föreläggs Riksdagen till antagande följande lagförslag:

1.

Lag

angående ändring av 2 § lagen om olycksfallsförsäkring

I enlighet med riksdagens beslut ändras 2 § 2 mom. lagen den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring, sådant det lyder i lag av den 23 december 1981 (1027/81), som följer:

2 §

(1026/81), såvida inte annotlunda stadgas i sagda lag.

Denna lag gäller inte arbete, på grund av vilket rätten till ersättning bestäms enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

Denna lag träder i kraft den 198 .

2.

Lag

angående ändring av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut uppbärs 8 § lagen den 23 december 1981 om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81),

ändras 18 § 2 mom. samt

fogas till 22 § ett nytt 3 mom. som följer:

18 §

lantbruksföretagare, varvid i motsvarande mån följs stadgandena i sagda förordning.

Försäkringspremien uppbärs i samband med försäkringspremien enligt lagen om pension för lantbruksföretagare på de betalningsdagar som avses i förordningen om pension för lantbruksföretagare (667/69). Från arbetsskadeersättning får avdragas ersättningsstagarens obetalda försäkringspremier enligt denna lag ävensom hans obetalda försäkringspremier enligt lagen om pension för

22 §

Vad som stadgats i 64 § lagen om olycksfallsförsäkring iakttas inte vid tillämpningen av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 198 .

3.

Lag

angående ändring av 12 § lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut ändras 12 § 4 mom. lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare, sådant det lyder i lag av den 14 maj 1976 (391/76), som följer:

12 §

Försäkringspremie skall hos den betalningskyldige uppbäras inom fem år från ingången av det kalenderår, som följer efter debiteringsåret, vid äventyr att rätten till premien har förverkats. Från pension kunna i enlighet med vad genom förordning närmare stadgas pensionstagarens ute-

stående försäkringspremier enligt denna lag avdragas och hans utestående försäkringspremier enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81).

Denna lag träder i kraft den 198 .

4.

Lag**angående ändring av 1 § lagen om yrkessjukdomar**

I enlighet med riksdagens beslut ändras 1 § lagen den 29 december 1967 om yrkessjukdomar (638/67) som följer:

1 §
Med yrkessjukdom, i anledning varav skadestånd skall erläggas enligt lagen om olycksfallsförsäkring, lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare eller lagen angående innehavares av statsjänst och -befattning rätt till skadestånd vid olycksfall, avses sjukdom som i enlighet med vad genom förordning stadgas

försakats av fysikaliska, kemiska eller biologiska faktorer i arbete, som utförts på grund av sådant arbetsförhållande, sådan företagarverksamhet eller sådant tjänste- eller befattningsförhållande, som avses i sagda lagar.

Denna lag träder i kraft den 198 .

Helsingfors den 18 maj 1984

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister Vappu Taipale

1.

Lag

angående ändring av 2 § lagen om olycksfallsförsäkring

I enlighet med riksdagens beslut ändras 2 § 2 mom. lagen den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring, sådant det lyder i lag av den 23 december 1981 (1027/81), som följer:

Gällande lag

Förslag

2 §

På olycksfall som inträffat i lantbruksföretagararbete eller under förhållanden som härflyter av sådant tillämpas stadgandena i denna lag på det sätt och i den omfattning som stadgas i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81).

Denna lag gäller inte arbete, på grund av vilket rätten till ersättning bestäms enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81), såvida inte annorlunda stadgas i sagda lag.

Denna lag träder i kraft den 198 .

2.

Lag

angående ändring av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut upphävs 8 § lagen den 23 december 1981 om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81),

ändras 18 § 2 mom. samt fogas till 22 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lag

Förslag

8 §

(8 § upphävs)

Lantbruksföretagare har inte rätt till ersättning enligt denna lag för arbetsskada på grund av vilken han har rätt till ersättning i enlighet med lagen om olycksfallsförsäkring. Om arbetsskadan kan anses ha inträffat eller förorsakats även i lantbruksföretagararbete eller under förhållanden som härflyter av sådant, har den försäkringsanstalt som utbetalar ersättningen rätt att av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt

Gällande lag

återfå den andel av ersättningen för vilken lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt är ansvarig.

Social- och hälsovårdsministeriet kan utfärda närmare bestämmelser om tillämpningen av denna paragraf.

Förslag

18 §

Försäkringspremien uppbärs i samband med försäkringspremien enligt lagen om pension för lantbruksföretagare på de betalningsdagar som avses i förordningen om pension för lantbruksföretagare (667/69). Från arbetsskadeersättning får avdragas ersättningstagarens obetalda försäkringspremier enligt denna lag, varvid i motsvarande mån följs stadgandena i sagda förordning.

Försäkringspremien uppbärs i samband med försäkringspremien enligt lagen om pension för lantbruksföretagare på de betalningsdagar som avses i förordningen om pension för lantbruksföretagare (667/69). Från arbetsskadeersättning får avdragas ersättningstagarens obetalda försäkringspremier enligt denna lag *ävensom hans obetalda försäkringspremier enligt lagen om pension för lantbruksföretagare*, varvid i motsvarande mån följs stadgandena i sagda förordning.

22 §

Vad som stadgats i 64 § lagen om olycksfallsförsäkring iakttas inte vid tillämpningen av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 198 .

3.

Lag

angående ändring av 12 § lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut ändras 12 § 4 mom. lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare, sådant det lyder i lag av den 14 maj 1976 (391/76), som följer:

*Gällande lag**Förslag*

12 §

Försäkringspremie skall hos den betalningskyldige uppbäras inom fem år från ingången av det kalenderår, som följer efter det kalenderår, varunder försäkringspremien påförts, vid äventyr att rätten till premien har förverkats. Från pension kunna i enlighet med vad genom förordning närmare stadgas pensionstagarens utestående försäkringspremier avdragas.

Försäkringspremie skall hos den betalningskyldige uppbäras inom fem år från ingången av det kalenderår, som följer efter *debiteringsåret*, vid äventyr att rätten till premien har förverkats. Från pension kunna i enlighet med vad genom förordning närmare stadgas pensionstagarens utestående försäkringspremier *enligt denna lag avdragas och hans utestående försäkringspremier enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81)*.

*Gällande lag**Förslag**Denna lag träder i kraft den
198 .*

4.

Lag

angående ändring av 1 § lagen om yrkessjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut ändras 1 § lagen den 29 december 1967 om yrkessjukdomar (638/67) som följer:

*Gällande lag**Förslag*

1 §

Med yrkessjukdom, i anledning varav skadestånd skall erläggas enligt lagen om olycksfallsförsäkring eller lagen angående innehavares av statstjänst och -befattning rätt till skadestånd vid olycksfall, avses sjukdom som i enlighet med vad genom förordning stadgas förorsakats av fysikaliska, kemiska eller biologiska faktorer i arbete, som utförts på grund av sådant arbetsförhållande eller tjänste- eller befattningsförhållande, som avses i sagda lagar.

Med yrkessjukdom, i anledning varav skadestånd skall erläggas enligt lagen om olycksfallsförsäkring, *lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare* eller lagen angående innehavares av statstjänst och -befattning rätt till skadestånd vid olycksfall, avses sjukdom som i enlighet med vad genom förordning stadgas förorsakats av fysikaliska, kemiska eller biologiska faktorer i arbete, som utförts på grund av sådant arbetsförhållande, *sådan företagareverksamhet* eller *sådant tjänste- eller befattningsförhållande*, som avses i sagda lagar.

*Denna lag träder i kraft den
198 .*